

BARNEOMBUDET

Barne-, likestillings- og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep

0030 OSLO

Deres ref:	Vår ref:	Saksbeh:	Arkivkode:	Dato:
	12/01147-2	Hilde Rakvaag	008;O;FAM	27.9.2012

Høring - forslag til endringer i barneloven - tilsyn under samvær

Barneombudet viser til departementets brev av 20. juni 2012, med forslag til endringer i om tilsyn under samvær i lov 8.april 1981 nr 7 om barn og foreldre.

Barneombudets perspektiv

Barneombudets rolle er å være talerør for barn og barns behov. I følge Barneombudets lov og instruks skal vi arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Vi skal særlig følge med på at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter.

I saker som gjelder barn med foreldre i to hjem, er Barneombudets rolle å sette fokus på barnets interesser. Vårt utgangspunkt er at barn skal ha rett til en forutsigbar og ansvarlig medvirkning fra begge foreldrene gjennom hele oppveksten. For de fleste barn er god kontakt med begge foreldre etter samlivsbrudd et ønsket gode. For noen barn kan kontakten være til skade, slik at samvær ikke skal gjennomføres. For andre barn igjen vil kontakt under betryggende tilsyn være et alternativ. Det avgjørende i disse sakene må alltid være hva som er best for barnet. Barneombudet mener det er maktpåliggende at et barns interesser ikke må vike for hensynet til likestilling eller foreldrerettferdighet.

Departementets høringsnotat inneholder følgende forslag til endringer i tilsynsordningen:

- Det innføres to hovedformer for nivåinndelt tilsyn: «beskyttet tilsyn» og «støttet tilsyn».
- Det tilføyes et nytt vilkår om «barnets behov».
- Det innføres formkrav og begrunnelsesplikt ved domstolspålegg.

- Barneverntjenesten får ansvar for å oppnevne tilsynspersoner i saker der domstolene gir pålegg om beskyttet tilsyn. Bufetat får ansvaret ved støttet tilsyn.

Vi ser at de foreslåtte endringene kan medvirke til å styrke barneperspektivet og øke barnets medvirkning i saker der domstolen skal vurdere om samvær mellom barn og foreldre som ikke bor sammen skal skje under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson.

Barneombudet slutter seg derfor til forslagene fra departementet.

Utfyllende kommentarer

Lovgivning er bare ett av flere viktige elementer som inngår i det å lage gode ordninger for barn med foreldre i to hjem. Ombudet har over lang tid vært bekymret over de systemene vi har for å møte familier som går igjennom et samlivsbrudd, og hvordan disse sakene blir håndtert på ulike arenaer som i familievernet, i domstolen og i barnevernet.

I vår lanserte Barneombudet rapporten [Barnets stemme stilner i stormen - En bedre prosess for barn som opplever samlivsbrudd](#). I rapporten stiller vi blant annet spørsmål om de som kommer i kontakt med disse sakene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere hva som er det enkelte barns beste. Vi lurer også på om dagens ordning med å høre barn bl.a. i domstolen er tilfredsstillende.

Selv om Barneombudet støtter forslagene om endringer i barneloven, ønsker vi også å benytte anledningen til å understreke at disse sakene ofte er svært komplekse. Noen av dem utspiller seg for eksempel på flere arenaer samtidig. I de mest kompliserte tilfellene er gjerne også barnevernet involvert, og noen ganger opplever barn at det samtidig med en barnefordelingssak pågår en sak for Fylkesnemnda etter barnevernloven. Barneombudet sitter med en klar oppfatning av at disse systemene ikke «snakker sammen», og at det klart går utover barnas behov.

Det er viktig at barna blir møtt av et system som ser hele situasjonen, slik at barnet slipper å gå gjennom stadig flere prosesser innenfor ulike systemer. Vi minner om behovet for å utrede forholdet mellom barnevernloven og barneloven når det gjelder domstolens og Fylkesnemndas myndighet, og at det samtidig må vurderes om disse sakene skal kunne kumuleres, det vil si behandles samtidig av samme instans.

I de mest konfliktfylte sakene om samvær vil det ofte være tvil om faktum. Påstander om at barnet er utsatt for manipulasjon eller er presset til å si noe, synes å være en gjenganger i saker hvor barn uttrykker motstand mot å ha samvær. Det er avgjørende at de profesjonelle aktørene både har relevant og tilstrekkelig kunnskap til å gjøre gode vurderinger for barnet. Her har de sakkyndige en sentral rolle. I en undersøkelse rapporterer over halvparten av de spurte dommerne at de bruker en fast gruppe sakkyndige. I den samme undersøkelsen svarte 50 % av dommerne at de sjelden eller aldri la vekt på sakens innhold ved valg av sakkyndig i det enkelte tilfelle.¹

---

¹ Koch, Katrin (2008) *Evaluering av saksbehandlingsreglene for domstolene i barneloven – saker omforeldres ansvar, fast bosted og samvær* Oppdrag for Barne- og likestillingsdepartementet

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets register over sakkyndige for barne- og familiesaker inneholder ingen informasjon om den enkelte sakkyndiges spesifikke kvalifikasjoner. Det eneste som er oppført i registeret er om sakkyndig har gjennomført en videreutdanning i barnefaglig sakkyndighet.

Når hovedformålet med sakkyndigordningen er å bidra til at den løsningen domstolen faller ned på er den beste for det enkelte barnet, er det avgjørende at man har systemer som kvalitetssikrer denne ordningen. Barneombudet finner det riktig å minne om anbefalingene i [Barnets stemme stilner i stormen](#). Her vil vi trekke fram hvor viktig det er at registeret over sakkyndige synliggjør hvilke spesifikke kvalifikasjoner den sakkyndige har. Registeret bør også vise om den sakkyndige har fått trening i anerkjent samtalemetodikk som er tilpasset samtaler med barn. På den måten vil det bl.a. kunne bli lettere for domstolen å velge ut riktig sakkyndig i det enkelte tilfellet, slik at man får et godt nok grunnlag for å vurdere barnets behov.

Vennlig hilsen

Anne Lindboe
barneombud

Hilde Rakvaag
seniorrådgiver

Godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur. AL 28.09.12